

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсової роботи

з дисципліни "Фінансовий менеджмент"

(для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 "Менеджмент",
освітнього рівня "магістр")

(Електронне видання)

Укладач Л.М. ХРИСТЕНКО, доц., к.е.н.

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри публічного управ-
ління, менеджменту та маркетингу
протокол № 8 від 05.02.2025 р.

Київ 2025

УДК 338.3.01

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни "Фінансовий менеджмент" (для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 "Менеджмент", освітнього рівня "магістр") (Електронне видання) / Укладач Л.М. Христенко. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. 39 с.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» містять теоретичну та практичну частини. Теоретична складається з питань, що розкривають теоретичний зміст дисципліни «Фінансовий менеджмент» за темами: «Теоретичні основи фінансового менеджменту»; «Система забезпечення фінансового менеджменту»; «Основи фінансового аналізу на підприємстві»; «Управління активами підприємства»; «Управління грошовими потоками підприємства»; «Управління капіталом підприємства»; «Управління прибутком підприємства»; «Управління фінансовими ризиками»; «Антикризове управління». Практична частина методичних рекомендацій полягає у проведенні оцінювання фінансово-економічного стану підприємства, що допомагає студентам на практиці закріпити набуті теоретичні знання. Практична частина складається з виконання низки етапів, таких як: стисла характеристика підприємства; горизонтальний та структурний аналіз активів підприємства та джерел їх фінансування підприємства; оцінка та аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства; оцінка та аналіз фінансового стану, платоспроможності та результативності діяльності підприємства; дослідження фінансових ризиків підприємства та можливі напрями їхньої нейтралізації; діагностика можливості фінансового банкрутства підприємства. Практична частина курсової роботи підкріплюється детальною інструкцією до її виконання. Методичні рекомендації містять вимоги до оформлення курсової роботи, критерії оцінювання курсової роботи, перелік рекомендованої літератури для виконання курсової роботи.

Укладач

Л. М. Христенко, к.е.н., доц.

Рецензент

Ю. І. Ключ, д.е.н., проф.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. СТРУКТУРА КУРСУ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	6
2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	8
4. ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
5. ІНСТРУКЦІЯ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	12
6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.	23
7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	25
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	27
ДОДАТКИ	29

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин в Україні зумовлює підвищення ролі фінансів у цілому, і фінансів підприємства зокрема. Кількісні та якісні параметри фінансового стану підприємства визначають його місце на ринку і здатність функціонувати в економічному просторі. Усе це привело до підвищення ролі управління фінансами в загальному процесі управління економікою. Фінансовий менеджмент — одна з основних функцій апарату управління суб'єктом господарювання в умовах ринкової економіки.

Перетворення в економіці потребують нових підходів до управління фінансами та сприяли появі нової спеціальності у сфері управління - фінансового менеджера. Основні функції менеджера з фінансів — управління власним капіталом, пошук і залучення додаткового капіталу, ефективне використання фінансових ресурсів у платіжному обороті й інвестиційному процесі, прогнозування потреби в основних і оборотних коштах, складання внутрішньофірмовий фінансових планів, оцінка і прогнозування фінансового стану підприємства, взаємодія з показниками ринкової інфраструктури.

Керівники та менеджери фінансової служби підприємства мають бути високоосвіченим, творчими фахівцями із широким кругозором, що вміють застосовувати на практиці знання в області фінансів, статистики, бухгалтерського обліку, фінансово-економічного аналізу, ціноутворення, оподаткування тощо.

Сучасні вимоги до фінансових менеджерів на підприємствах формують зміст навчальної програми з дисципліни «Фінансовий менеджмент» та визначають структуру методичних рекомендацій щодо підготовки курсової роботи магістрантів. Виконання курсової роботи є невід'ємним елементом освітнього процесу, що забезпечує набуття здобувачами практичних навичок та поглиблення теоретичних знань. Вона виступає ключовою формою самостійної роботи, спрямованою на розвиток професійних компетентностей, зокрема вміння абстрактно мислити, проводити аналітичні дослідження та здійснювати синтез отриманої інформації.

Метою курсової роботи є глибоке опанування теоретичних і практичних основ фінансового менеджменту, а також формування практичних навичок використання отриманих знань для вирішення конкретних професійних завдань.

Основними завданнями курсової роботи є:

- ✓ *дослідження теоретичних та методологічних засад фінансового менеджменту;*
- ✓ *розвиток умінь управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями та активами;*
- ✓ *формування навичок аналізу фінансового стану підприємства, виявлення його сильних та слабких сторін у фінансовому розвитку;*
- ✓ *засвоєння методик оцінки вартості капіталу та визначення шляхів оптимізації його структури;*
- ✓ *опанування інструментів управління фінансовими ризиками та методами антикризового управління підприємством;*
- ✓ *поглиблення знань щодо ключових аспектів антикризового фінансового управління на підприємстві.*

Результати виконання курсової роботи:

Знати: сутність основних сучасних тенденцій у галузі фінансів організації; головну мету фінансового менеджменту; функції фінансового менеджменту як керуючої підсистеми управління, так і спеціальної області управління; склад та особливості застосування систем забезпечення фінансового менеджменту; методологічні засади формування і реалізації фінансової стратегії та фінансової політики; основи процесу формування та використання оборотних та необоротних активів підприємства; особливості управління грошовими потоками від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства; особливості управління капіталом підприємства, умови формування його структури, методи та способи управління власним, залученим та позиковим капіталом; економічну сутність та класифікацію фінансових інвестицій підприємства, процедур формування інвестиційного портфеля підприємства; причини виникнення, можливі наслідки та методи врегулювання фінансових ризиків та ін.

Вміти: формувати систему організаційного та інформаційного забезпечення фінансового менеджменту підприємства; досліджувати фінансовий стан підприємства, знаходити резерви його зміцнення; розробляти фінансовий план за окремими напрямками діяльності підприємства; застосовувати основні методи аналізу та планування активів; застосовувати основні методи аналізу капіталу, обґрунтування потреби в капіталі, оцінювання вартості капіталу та оптимізації його структури; оцінювати ефективність реальних інвестицій, формувати програми їх реалізації, обґрунтовувати потреби в інвестиційних ресурсах; оцінювати фінансові інвестиції та формувати інвестиційний портфель; застосовувати основні методи аналізу та планування грошових потоків; оцінювати фінансові ризики, обґрунтовувати методи їх реалізації та зовнішнього страхування; оцінювати вірогідність банкрутства та виявляти шляхи й механізми його запобігання.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи містять: перелік тем курсу «Фінансовий менеджмент» та їх короткий зміст; умови загального завдання до написання курсової роботи здобувачами за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»; рекомендації щодо виконання теоретичної та практичної частин курсової роботи; перелік теоретичних питань за курсом дисципліни; інструкцію до виконання практичної частини курсової роботи.

Основною умовою успішного виконання курсової роботи є, по-перше, обґрунтоване вивчення та детальне висвітлення теоретичних аспектів курсу «Фінансовий менеджмент». По-друге, усі розрахунки, виконані відповідно до завдань практичної частини, повинні бути проведені обґрунтованими висновками та рекомендаціями. Це подальші напрямки роздумів менеджерів при ухваленні управлінських рішень, спрямованих на підвищення загальних результатів діяльності підприємства, а також його фінансової сфери.

1. СТРУКТУРА КУРСУ “ФІНАНСОВІЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Тема 1. Теоретичні основи фінансового менеджменту.

Короткий зміст: Поняття про фінансові відносини та фінансові ресурси підприємства. Сутність фінансового менеджменту. Предмет, об'єкт, мета та завдання фінансового менеджменту. Функції та принципи організації фінансового менеджменту. Механізм фінансового менеджменту. Стратегія та тактика фінансового менеджменту.

Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту.

Короткий зміст: Правове забезпечення фінансового менеджменту. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. Фінансова звітність підприємства. баланс підприємства. Звіт про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал підприємства.

Тема 3. Основи фінансового аналізу на підприємстві.

Короткий зміст: Сутність, мета та завдання фінансового аналізу. Поняття фінансового стану підприємства. Система методів аналізу фінансового стану підприємства: горизонтальний, вертикальний, порівнювальний, факторний аналіз та аналіз коефіцієнтів. Оцінка та аналіз фінансової стійкості. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка та аналіз ефективності (рентабельності) підприємства. Аналіз ділової активності підприємства.

Тема 4. Управління активами підприємства.

Короткий зміст: Економічна сутність та класифікація активів підприємства. Тактика формування активів та стратегія їх фінансування. Завдання управління оборотними активами підприємства. Метод розрахунку операційного циклу. Управління запасам. Управління дебіторською заборгованістю. Управління грошовими активами. Особливості управління необоротними активами підприємства.

Тема 5. Управління грошовими потоками підприємства.

Короткий зміст: Поняття грошового потоку, його склад. Управління грошовими потоками. Управління грошовим потоком операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Управління грошовими потоками за допомогою платіжного календаря.

Тема 6. Управління капіталом підприємства.

Короткий зміст: Економічна сутність капіталу підприємства. Особливості формування власного капіталу підприємства. Особливості формування позикового капіталу підприємства. Сутність фінансового та операційного важелів. Види кредитів. Кредитна політика. Основи управління структурою капіталу.

Тема 7. Управління прибутком підприємства.

Короткий зміст: Зміст та завдання управління прибутком підприємства. Фінансовий механізм формування операційного прибутку. Застосування аналізу «витрати-дохід-прибуток» в управлінні операційним прибутком підприємства. Формування та розподіл чистого прибутку. Дивідендна політика підприємства.

Тема 8. Управління фінансовими ризиками.

Короткий зміст: Сутність та види фінансових ризиків. Мета та принципи ризик-менеджменту. Методи оцінки фінансових ризиків. Методи нейтралізації фінансових ризиків.

Тема 9. Антикризове управління.

Короткий зміст: Сутність та принципи антикризового фінансового менеджменту. Методи діагностики банкрутства підприємства. Методи запобігання банкрутству. Правове та організаційне забезпечення санаційних і ліквідаційних процедур. Форми та джерела фінансової санації.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з дисципліни «Фінансовий менеджмент» виконується здобувачами, що навчаються на спеціальності 073 «Менеджмент».

Курсова робота складається із теоретичної та практичної частини.

Обидві частини роботи представляються на перевірку одночасно. Термін представлення встановлюється відповідно до розкладу екзаменаційної сесії (не менш ніж за 10 днів до залікового тижня згідно до графіку навчального процесу).

Робота виконується на стандартних аркушах формату А4, сторінки повинні бути пронумеровані (зверху, в правому куті), наприкінці роботи повинен бути вказаний список джерел використаної літератури (не менше 10 джерел).

Обсяг теоретичної частини курсової роботи складає 20–25 сторінок друкованого тексту з полуторним міжстроковим інтервалом (шрифт 14, поля: верхнє, нижнє – 2,0; праве -1,4; ліве – 3,0), обов'язкове встановлення перенесення, вирівнювання тексту за шириною.

Обсяг практичної частини залежить від авторського виконання, проте обмежується загальним обсягом курсової роботи у 45–50 сторінок.

Додаткова інформація щодо оформлення курсової роботи міститься у *п. 6 та Додатках 5,6,7,8.*

Матеріал у роботі розташовується в такій послідовності:

Титульна сторінка у вигляді пояснювальної записки (Додаток 1)

Завдання до курсової роботи (Додаток 2)

Реферат (Додаток 3)

Зміст (Додаток 4):

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА ЗА ТЕМОЮ «...» (ВІД 3 ДО 5 ПІДПУНКТИВ).

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ (НАЗВА ПІДПРИЄМСТВА).

2.1. Стисла характеристика підприємства.

2.2. Горизонтальний та структурний аналіз активів підприємства та джерел їхнього фінансування.

2.3. Оцінка та аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства.

2.4. Оцінка та аналіз фінансового стану, платоспроможності та результативності діяльності підприємства.

2.5. Характеристика фінансових ризиків підприємства та можливі напрями їхньої нейтралізації.

2.6. Діагностика можливості фінансового банкрутства підприємства.

Висновок до практичної частини.

ДОДАТКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (від 10 джерел)

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Питання обираються відповідно варіанту за номером здобувача в академічному списку.

1. Основні поняття фінансових відносин та їх значення у діяльності підприємства.
2. Фінансові ресурси підприємства: складові, джерела формування та використання.
3. Сутність та роль фінансового менеджменту в системі управління підприємством.
4. Предмет, об'єкт та ключові завдання фінансового менеджменту.
5. Функції фінансового менеджменту та їх вплив на ефективність підприємницької діяльності.
6. Правове забезпечення фінансового менеджменту: основні законодавчі акти та нормативно-правові документи.
7. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту на підприємстві: структура та функції.
8. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового менеджменту.
9. Методологія складання балансу підприємства та його інформаційна цінність.
10. Звіт про фінансові результати: структура, зміст та значення для фінансового аналізу.
11. Класифікація активів підприємства: особливості та структура.
12. Основні підходи до формування активів підприємства та їх фінансування.
13. Управління оборотними активами підприємства: принципи та методи.
14. Політика управління дебіторською заборгованістю та оцінка її впливу на фінансовий стан підприємства.
15. Управління грошовими активами підприємства: стратегічні та тактичні аспекти.
16. Основні поняття грошових потоків підприємства та їх класифікація.
17. Методи управління грошовими потоками: теоретичні та практичні аспекти.
18. Управління грошовими потоками в операційній, фінансовій та інвестиційній діяльності підприємства.
19. Платіжний календар як інструмент оптимізації грошових потоків.
20. Прогнозування та планування грошових потоків підприємства: методи та моделі.
21. Власний капітал підприємства: структура, джерела формування та використання.
22. Позиковий капітал підприємства: особливості залучення та управління.
23. Фінансовий та операційний важелі: механізм впливу на фінансову стабільність підприємства.
24. Види кредитів та основи кредитної політики підприємства.
25. Основи управління структурою капіталу підприємства та її вплив на фінансові результати.
26. Сутність управління прибутком підприємства та його основні завдання.
27. Фінансовий механізм формування операційного прибутку підприємства.

28. Використання аналізу «витрати-дохід-прибуток» у процесі управління прибутком підприємства.
29. Структура та основні напрямки розподілу чистого прибутку підприємства.
30. Дивідендна політика підприємства: підходи, принципи та методи реалізації.
31. Поняття фінансових ризиків та їх класифікація за рівнем впливу на підприємство.
32. Основні принципи та методи управління фінансовими ризиками.
33. Методи оцінки фінансових ризиків: кількісні та якісні підходи.
34. Основні стратегії нейтралізації фінансових ризиків на підприємстві.
35. Використання страхування та хеджування як механізмів зниження фінансових ризиків.
36. Сутність та принципи антикризового фінансового менеджменту.
37. Методи діагностики банкрутства підприємства: традиційні та сучасні підходи.
38. Стратегії запобігання банкрутству підприємства та їх ефективність.
39. Правові та організаційні аспекти реалізації санаційних і ліквідаційних процедур.
40. Форми та джерела фінансової санації підприємства: методологія та практика застосування.

4. ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується на підставі даних про підприємство, яке обирається здобувачами самостійно. Для вибору підприємства рекомендується скористатися електронними платформами, на яких представлено інформацію про підприємство, його фінансову та корпоративну звітність (найлегший спосіб пошуку підприємств за їх назвою або кодом ЄДРПОУ):

- <https://clarity-project.info/>
- <https://smida.gov.ua/db> (для публічних акціонерних товариств)
- будь-яку іншу інформаційну платформу, яка містить данні про підприємство
- сайт обраного підприємства.

Вибір підприємства зафіксуйте у формі (перейдіть до форми за посиланням): [Вибір підприємства для виконання практичної частини курсової роботи](#)

Виконання практичної частини курсової роботи має наступну послідовність:

1. Надати стисло характеристику підприємства. Опис підприємства може здійснюватися за таким планом:

- 1.1. Коли створено підприємство (короткий історичний екскурс).
- 1.2. Характеристика основних види діяльності підприємства.
- 1.3. Опис організаційної структури підприємства.
- 1.4. Вплив на діяльність підприємства чинників зовнішнього середовища.
- 1.5. Основні проблеми у діяльності підприємства.
- 1.6. Основні тактичні та стратегічні цілі.

Пункти опису можете змінювати на ваш розсуд.

2. На основі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» необхідно:

- 2.1. Виконати горизонтальний аналіз статей активу та пасиву Балансу (табл. 2.1 та 2.2).
- 2.2. Виконати вертикальний (структурний аналіз) статей активу та пасиву Балансу:
 - 2.2.1. структури активів (взагалі) (табл. 2.3);
 - 2.2.2. структури необоротних активів (табл. 2.4);
 - 2.2.3. структури оборотних активів (табл. 2.5);
 - 2.2.4. структури капіталу (взагалі) (табл. 2.6);
 - 2.2.5. структури власного капіталу (табл. 2.7);
 - 2.2.6. структури позикового капіталу (табл. 2.8)

Зробити висновки про фінансовий стан активів та капіталу (джерел фінансування) підприємства на основі горизонтального та вертикального аналізу згідно форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».

3. На основі даних форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» необхідно:

- 3.1. Виконати горизонтальний аналіз основних видів витрат, доходів та фінансових результатів (табл. 2.9).
- 3.2. Виконати вертикальний аналіз:
 - 3.2.1. структури операційних витрат за елементами (табл. 2.10);

3.2.2. структури операційних витрат за першим розділом звіту (елементи витрат: собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, збутові витрати, інші операційні витрати) (табл. 2.11).

Зробити висновки про витрати, доходи та фінансові результати діяльності підприємства на основі горизонтального та вертикального аналізу згідно форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

4. На основі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» необхідно:

аналіз фінансових коефіцієнтів за такими напрямками:

4.1. здійснити аналіз фінансової стійкості підприємства (табл. 2.12);

4.2. здійснити аналіз платоспроможності підприємства (табл. 2.14);

4.3. здійснити аналіз оборотності активів та капіталу підприємства (табл. 2.16);

4.4. здійснити аналіз рентабельності діяльності підприємства (табл. 2.18).

Після кожної таблиці зробити відповідні висновки щодо фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, ділової активності та рентабельності його діяльності.

5. На основі отриманої інформації надати характеристику виявлених фінансових ризиків, які характерні для підприємства та спрогнозувати можливі напрями їхньої нейтралізації.

6. На основі форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» необхідно спрогнозувати можливість банкрутства підприємства (табл. 20).

Сформувати загальний висновок до практичної частини курсової роботи.

Підсумовуючи виконане практичне дослідження за допомогою аналітичних розрахунків, необхідно надати свої міркування про фінансовий стан підприємства, про основні загрози його діяльності та можливості подальшого розвитку. Висновок має відповідати меті роботи, містити узагальнені результати кожного етапу аналізу та рекомендації щодо покращення фінансового менеджменту на підприємстві.

До узагальнених рекомендацій можна віднести:

- Пропозиції щодо напрямів поліпшення фінансового стану підприємства, оптимізації витрат, підвищення ліквідності та платоспроможності.
- Рекомендації щодо ефективного управління активами та капіталом.
- Напрями підвищення рентабельності та фінансової стійкості підприємства.
- Заходи щодо мінімізації фінансових ризиків та покращення стратегії фінансового управління.

5. ІНСТРУКЦІЯ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ

(НАЗВА ПІДПРИЄМСТВА)

2.2. Горизонтальний та структурний аналіз активів підприємства та джерел їхнього фінансування (назва підприємства).

Таблиця 2.1

Горизонтальний аналіз активів _____
(назва підприємства)

Показники	20__ р.	20__ р.	20__ р.	Відхилення, тис. грн.	
				20__р./ 20__р.	20__р./ 20__р.
Необоротні активи					
Нематеріальні активи					
первісна вартість					
накопичена амортизація					
Незавершені капітальні інвестиції					
Основні засоби					
первісна вартість					
знос					
Інвестиційна нерухомість					
Довгострокові біологічні активи					
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в ка- піталі інших підприємств					
інші фінансові інвестиції					
Довгострокова дебіторська заборгованість					
Відстрочені податкові активи					
Інші необоротні активи					
Усього необоротних активів					
Оборотні активи					
Запаси					
Поточні біологічні активи					
Дебіторська заборгованість за продукцію, то- вари, роботи, послуги					
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами					
з бюджетом					
Інша поточна дебіторська заборгованість					
Поточні фінансові інвестиції					
Гроші та їх еквіваленти					
Витрати майбутніх періодів					
Інші оборотні активи					
Усього оборотних активів					
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття					
Разом господарських активів підприємства					

Горизонтальний аналіз джерел формування активів _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.	20__ р.	20__ р.	Відхилення, тис. грн.	
				20__ р./ 20__ р.	20__ р./ 20__ р.
Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал					
Капітал у дооцінках					
Додатковий капітал					
Резервний капітал					
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)					
Неоплачений капітал					
Вилучений капітал					
Усього власний капітал					
Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання					
Довгострокові кредити банків					
Інші довгострокові зобов'язання					
Довгострокові забезпечення					
Цільове фінансування					
Усього довгострокових зобов'язань та забезпечень					
Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків					
Поточна кредиторська заборгованість за:					
товари, роботи, послуги					
розрахунками з бюджетом					
у тому числі з податку на прибуток					
розрахунками зі страхування					
розрахунками з оплати праці					
Поточні забезпечення					
Доходи майбутніх періодів					
Інші поточні зобов'язання					
Усього поточних зобов'язань та забезпечень					
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
Разом капітал підприємства					

Вертикальний аналіз загальної структури господарчих активів _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.		20__ р.		20__ р.		Відхилення за питомою вагою (%)	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	20__ р./	20__ р./
							20__ р.	20__ р.
Необоротні активи								
Оборотні активи								
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття								
Разом		100%		100%		100%		

Таблиця 2.4

Вертикальний аналіз структури необоротних активів _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.		20__ р.		20__ р.		Відхилення за питомою вагою (%)	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	20__ р./	20__ р./
							20__ р.	20__ р.
Нематеріальні активи (залишкова ва- ртість)								
Незавершені капітальні інвестиції								
Основні засоби (залишкова вартість)								
Інвестиційна нерухомість								
Довгострокові біологічні активи								
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підпри- ємств								
інші фінансові інвестиції								
Довгострокова дебіторська заборго- ваність								
Відстрочені податкові активи								
Інші необоротні активи								
Усього необоротних активів		100%		100%		100%		

Вертикальний аналіз структури оборотних активів підприємства _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.		20__ р.		20__ р.		Відхилення за питомою вагою (%)	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	20__ р./	20__ р./
							20__ р.	20__ р.
Запаси								
Поточні біологічні активи								
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги								
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами								
з бюджетом								
Інша поточна дебіторська заборгованість								
Поточні фінансові інвестиції								
Гроші та їх еквіваленти								
Витрати майбутніх періодів								
Інші оборотні активи								
Усього оборотних активів		100%		100%		100%		

Таблиця 2.6

Вертикальний аналіз загальної структури капіталу _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.		20__ р.		20__ р.		Відхилення за питомою вагою (%)	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	20__ р./	20__ р./
							20__ р.	20__ р.
Власний капітал								
Довгострокові зобов'язання і забезпечення								
Поточні зобов'язання і забезпечення								
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття								
Разом капітал підприємства		100%		100%		100%		
<i>Примітка. Якщо власний капітал має від'ємне значення, то у розрахунку структури його приймаємо на «0».</i>								

Вертикальний аналіз власного капіталу _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.		20__ р.		20__ р.		Відхилення за питомою вагою (%)	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	20__ р./	20__ р./
							20__ р.	20__ р.
Зареєстрований (пайовий) капітал								
Капітал у дооцінках								
Додатковий капітал								
Резервний капітал								
Нерозподілений прибуток (непокри- тий збиток)								
Неоплачений капітал								
Вилучений капітал								
Разом власний капітал		100%		100%		100%		

Примітка. Якщо певний вид власного капіталу має від'ємне значення, то у розрахунку структури його приймаємо на «0».

Таблиця 2.8

Вертикальний аналіз структури позикового капіталу _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.		20__ р.		20__ р.		Відхилення за питомою вагою (%)	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	20__ р./	20__ р./
							20__ р.	20__ р.
Довгострокові зобов'язання і забезпечення:								
Відстрочені податкові зобов'язання								
Довгострокові кредити банків								
Інші довгострокові зобов'язання								
Довгострокові забезпечення								
Цільове фінансування								
Усього довгострокових зобов'язань та забезпечень								
Поточні зобов'язання і забезпечення:								
Короткострокові кредити банків								
Поточна кредиторська заборгованість за:								
довгостроковими зобов'язаннями								
товари, роботи, послуги								
розрахунками з бюджетом								
у тому числі з податку на прибуток								
розрахунками зі страхування								
розрахунками з оплати праці								
Поточні забезпечення								
Доходи майбутніх періодів								
Інші поточні зобов'язання								
Усього поточних зобов'язань та забезпечень								
Разом запозичений капітал		100%		100%		100%		

2.3. Оцінка та аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності (назва підприємства).

Таблиця 2.9

Аналіз основних видів доходу, витрат та фінансових результатів _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.	20__ р.	20__ р.	Відхилення, тис. грн.	
				20__ р./ 20__ р.	20__ р./ 20__ р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)					
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)					
Валовий прибуток (збиток)					
Адміністративні витрати					
Витрати на збут					
Інші операційні витрати					
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток (збиток)					
Дохід від участі в капіталі					
Інші фінансові доходи					
Інші доходи					
Фінансові витрати					
Втрати від участі в капіталі					
Інші витрати					
Фінансові результати від звичайної діяльності: прибуток (збиток)					
Чистий прибуток (збиток)					

Таблиця 2.10

Аналіз структури операційних витрат за видами діяльності _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.		20__ р.		20__ р.		Відхилення за питомою вагою (%)	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	20__ р./	20__ р./
							20__ р.	20__ р.
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)								
Адміністративні витрати								
Витрати на збут								
Інші операційні витрати								
Разом		100%		100%		100%		

Таблиця 2.11

Аналіз структури операційних витрат за елементами _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.		20__ р.		20__ р.		Відхилення за питомою вагою (%)	
	Сума	%	Сума	%	Сума	%	20__ р./	20__ р./
							20__ р.	20__ р.
Матеріальні затрати								
Витрати на оплату праці								
Відрахування на соціальні заходи								
Амортизація								
Інші операційні витрати								
Разом		100%		100%		100%		

2.4. Оцінка та аналіз фінансового стану, платоспроможності та результативності діяльності (назва підприємства)

Таблиця 2.12

Оцінка та аналіз фінансового стану _____
(назва підприємства)

Показники	20__ р.	20__ р.	20__ р.	Абсолютне відхилення	
				20__ р./ 20__ р.	20__ р./ 20__ р.
Вхідні данні					
Загальна сума капіталу					
Власний капітал					
Довгостроковий позиковий капітал					
Поточні зобов'язання підприємства (короткостроковий позиковий капітал)					
Аналітичні показники					
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономності)					
Коефіцієнт заборгованості					
Коефіцієнт фінансування (фінансового ризику)					
Коефіцієнт поточної заборгованості					
Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності					
Ефект фінансового важеля					

Таблиця 2.13

Додаток для розрахунку показників фінансової стійкості підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Граничне значення
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономності)	Сума власного капіталу підприємства (тис. грн.) / Загальна сума капіталу підприємства (тис. грн.)	0,5 – 0,7 ↑
Коефіцієнт заборгованості	Сума позикового капіталу (тис. грн.) / Загальна сума капіталу (тис. грн.)	0,5 – 0,3 ↓
Коефіцієнт фінансування (фінансового ризику)	Загальна сума позикового капіталу (Сума довгострокового позикового капіталу + Поточні зобов'язання (тис. грн.) / Сума власного капіталу (тис. грн.)	Менше за 1 ↓
Коефіцієнт поточної заборгованості	Сума короткострокового позикового капіталу (тис. грн.) / Загальна сума капіталу підприємства (тис. грн.)	Менше за 0,5 ↓
Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності	(Сума власного капіталу + Сума довгострокового запозиченого капіталу (тис. грн) / Загальна сума капіталу підприємства (тис. грн)	0,7 – 0,9 ↑
Ефект фінансового важеля	$\text{ЭФЛ} = (1 - C_{\text{ин}}) * (\text{ККВ}_a - \text{ПК}) * \frac{\text{ЗК}}{\text{СК}}$ <p>Снп – ставка податку на прибуток в десятковому дробі (0,18); Квра – коефіцієнт валової рентабельності активів у відсотках (економічна рентабельність = прибуток / середня вартість активів); ПК – середній розмір відсотка за кредит; ЗК – середня сума позикового капіталу; СК – середня сума власного капіталу</p>	Більше за 0, позитивна динаміка

Оцінка та аналіз платоспроможності _____

(назва підприємства)

Показники	20__ р.	20__ р.	20__ р.	Абсолютне відхилення	
				20__ р./ 20__ р.	20__ р./ 20__ р.
Вхідні данні (Форма №1 «Баланс підприємства»)					
Залишок коштів та їх еквівалентів					
Сума дебіторської заборгованості					
Сума оборотних активів					
Поточні зобов'язання підприємства					
Аналітичні показники					
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності					
Коефіцієнт проміжної платоспроможності					
Коефіцієнт загальної платоспроможності					
Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості					
Вхідні данні (Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів»)					
Сума надходжень коштів від операційної діяльності					
Валова сума надходження коштів					
Сума видатків коштів від операційної діяльності					
Валова сума видатків коштів					
Сума чистого грошового потоку					
Аналітичні показники					
Питома вага позитивного грошового потоку операційної діяльності в загальній сумі позитивного грошового потоку					
Питома вага від'ємного грошового потоку операційної діяльності в загальній сумі від'ємного грошового потоку					
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку операційної діяльності					
Коефіцієнт ефективності грошового потоку					

Таблиця 2.15

Додаток для розрахунку показників платоспроможності підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Граничне значення
Оцінка платоспроможності підприємства		
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	Сума залишку коштів та їх еквівалентів / Сума поточних зобов'язань підприємства (тис. грн.)	0,25 – 0,35
Коефіцієнт проміжної платоспроможності	(Сума залишку коштів та їх еквівалентів + Сума дебіторської заборгованості) (тис. грн.) / Сума поточних зобов'язань (тис. грн.)	0,7 – 0,8 ↑
Коефіцієнт загальної платоспроможності	Сума оборотних активів підприємства (тис. грн.) / Сума поточних зобов'язань (тис. грн.)	1,0 – 2,5 ↑
Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	Сума дебіторської заборгованості (тис. грн.) / Сума кредиторської заборгованості (тис. грн.)	1,0

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Граничне значення
Оцінка ефективності грошового потоку підприємства		
Питома вага позитивного грошового потоку операційної діяльності в загальній сумі ПГП	Сума надходжень коштів операційної діяльності / Валова сума надходжень коштів (тис. грн.)	0,7 - 0,8↑
Питома вага від'ємного грошового потоку операційної діяльності в загальній сумі ВГП	Сума видатків коштів операційної діяльності / Валова сума видатків коштів (тис. грн.)	0,7 - 0,8↑1,0
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку операційної діяльності	Сума надходжень коштів операційної діяльності (тис. грн.) / Сума видатків коштів операційної діяльності (тис. грн.)	Більше за 1,0↑
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	Чистий грошовий потік (тис. грн.) / Валова сума видатків коштів (тис. грн.)	Позитивна динаміка

Таблиця 2.16

Оцінка та аналіз оборотності господарчих активів та джерел їхнього фінансування

(назва підприємства)

Показники	20__ р.	20__ р.	20__ р.	Абсолютне відхилення	
				20__ р./ 20__ р.	20__ р./ 20__ р.
Оборотність оборотних активів підприємства					
Період обороту оборотних активів підприємства					
Оборотність виробничих запасів					
Період обороту виробничих запасів					
Оборотність готової продукції					
Період обороту готової продукції					
Інкасація (оборотність) дебіторської заборгованості споживачів					
Період інкасації дебіторської заборгованості споживачів					
Інкасація (оборотність) дебіторської заборгованості по розрахункам					
Період інкасації дебіторської заборгованості по розрахункам					
...					
Оборотність кредиторської заборгованості перед постачальниками					
Період оборотності кредиторської заборгованості перед постачальниками					
Оборотність кредиторської заборгованості по розрахункам					
Період оборотності кредиторської заборгованості по розрахункам					
Оборотність короткострокових кредитів банку					
Період оборотності короткострокових кредитів банку					
<i>Примітка. Оцінюванню підлягають ті види оборотних активів та поточних зобов'язань, які мають суттєве значення для підприємства</i>					

Додаток для розрахунку показників оборотності активів та джерел їх фінансування підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Граничне значення
Оборотність активів або джерел їх фінансування (пасиву) (кількість разів)	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.) / Загальна вартість того активу або пасиву, який аналізується (сума оборотних активів або виробничих запасів, або готової продукції, або дебіторської заборгованості, або кредиторської заборгованості та ін. (тис. грн.)	Позитивна динаміка
Період оборотності активів або джерел їх фінансування (пасиву) (днів)	Кількість днів досліджуваного періоду (360 днів) / Кількість обертів (оборотність) активу або пасиву, який аналізується	Від'ємна динаміка

Таблиця 2.18

Оцінка та аналіз рентабельності діяльності _____ (назва підприємства)

Показники	20__ р.	20__ р.	20__ р.	Абсолютне відхилення	
				20__ р./ 20__ р.	20__ р./ 20__ р.
Вхідні дані					
Загальна сума активів підприємства					
Власний капітал підприємства					
Чистий дохід від реалізації продукції					
Собівартість реалізованої продукції					
Чистий прибуток підприємства					
Прибуток операційної діяльності					
Валовий прибуток підприємства					
Аналітичні показники					
Рентабельність активів (економічна рентабельність)					
Рентабельність власного капіталу (фінансова рентабельність)					
Рентабельність продажу (комерційна рентабельність)					
Рентабельність виробництва (рентабельність витрат)					
Ефект операційного важеля					

Таблиця 2.19

Додаток для розрахунку показників рентабельності підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Граничне значення
Рентабельність активів підприємства (економічна рентабельність)	Чистий прибуток підприємства (тис. грн.) / Загальна сума активів підприємства (тис. грн.)	Більше за ставку депозиту ↑
Рентабельність власного капіталу (фінансова рентабельність)	Чистий прибуток підприємства (тис. грн.) / Сума власного капіталу підприємства (тис. грн.)	Більше за ставку депозиту ↑
Рентабельність продажу (комерційна рентабельність)	Прибуток операційної діяльності підприємства (тис. грн.) / Чистий дохід від реалізації продукції (тис. грн.)	0,4 – 0,5 ↑
Рентабельність виробництва (рентабельність витрат)	Валовий прибуток підприємства (тис. грн.) / Собівартість реалізованої продукції (тис. грн.)	0,6 – 0,7 ↑
Ефект операційного важеля	Приріст чистого прибутку підприємства / Приріст чистого доходу від реалізації	Позитивна динаміка

2.6. Діагностика можливості фінансового банкрутства підприємства (табл. 20).

Таблиця 2.20

Діагностика банкрутства підприємства _____
(назва підприємства)

Результати	20__ р.	20__ р.	20__ р.	Відхилення, тис. грн.	
				20__р./ 20__р.	20__р./ 20__р.
За Моделлю Альтмана (Америка)					
За Моделлю Ліса (Великобританія)					
За Моделлю Спрінгейта					
На основі Універсальної дискримінантної функції					

Таблиця 2.21

Додаток для застосування моделей прогнозування банкрутства підприємства

Назва моделі	Окремі фактори, включені в модель	Результати емпіричних досліджень
Модель Альтмана (Америка)	$x1$ – ліквідність (робочий капітал ((сума оборотних активів - поточні зобов'язання) /сума активів)); $x2$ – рентабельність активів (чистий прибуток / сума активів); $x3$ – прибутковість активів (прибуток операційної діяльності /сума активів); $x4$ – фінансова стійкість (власний капітал / позиковий капітал); $x5$ – оборотність (дохід від реалізації продукції/сума активи)	Варіант 1968р. (для підприємств, чії акції користуються попитом на ринку) $z=1,2x1 + 1,4 x2 + 3,3 x3 + 0,6 x4 + 1,0 x5$ мінімальне допустиме значення – 1,8; оптимальне 3,0 Варіант 1983р. 9для підприємств, чії акції не торгуються на ринку) $z=0,717x1 + 0,847 x2 + 3,107 x3 + 0,42 x4 + 0,998 x5$ Мінімальне допустиме значення z — 1,23
Модель Ліса (Великобританія)	$x1$ — ліквідність (робочий капітал / сума активів); $x2$ — прибутковість (валовий прибуток / сума активів); $x3$ — рентабельність (нерозподілений прибуток / сума активів); $x4$ — фінансовий важіль (власний капітал / позиковий капітал)	$Z = 0,063 x1 + 0,092 x2 + 0,057 x3 + 0,001 x4$
Модель Спрінгейта	$x1$ – робочий капітал / активи; $x2$ – операційний прибуток /активи; $x3$ – операційний прибуток / короткострокова заборгованість; $x4$ — виручка / активи	$z = 1,03 x1 + 3,07 x2 + 0,66 x3 + 0,4 x4$. Мінімальне допустиме значення z — 0,862
Універсальна дискримінантна функція	$x1$ – чистий рух коштів / зобов'язання; $x2$ – активи / зобов'язання; $x3$ – чистий прибуток / активи; $x4$ – чистий прибуток / виручка; $x5$ – виробничі запаси / виручка; $x6$ – виручка / активи	$z = 1,5 x1 + 0,08 x2 + 10 x3 + 5 x4 + 0,3 x5 + 0,1 x6$ $z > 2$ — підприємство фінансово стійке, і йому не загрожує банкрутство; $1 < z < 2$ — фінансова стійкість підприємства порушена, але за умови антикризового управління банкрутство йому не загрожує; $0 < z < 1$ — підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів; $z < 0$ — підприємство є напівбанкрутом

6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.

Поля сторінки	верхнє 2 см; нижня 2 см; праве 1,5 см; ліве 3,0 см.
Шрифт текстового редактора	Word Times New Roman
Міжрядкові інтервали	1,5 (29-30 рядків на сторінці)
Розмір шрифту загального тексту	Times New Roman 14 мм
Розмір шрифту таблиць	Times New Roman, розмір 12
Розмір шрифту назв рисунків і таблиць	Times New Roman, розмір 14
Абзац на першому рядку	1,25
Вирівнювання тексту	вирівнювання по ширині переноси слів виставляються «автоматично»
Оформлення змісту	Зміст має відповідати плану роботи. На сторінці зі змістом навпроти кожної складової проставляються номери сторінок, які вказують на початок викладення матеріалу.
Текст основної частини	Основну частину поділяють на розділи та підрозділи. Кожний РОЗДІЛ починають з нової сторінки. Кожний ПІДРОЗДІЛ у межах одного розділу продовжується на цій же сторінці через один інтервал.
Назви розділів	Великі літери, нормальним (<i>звичайним</i>) шрифтом «ЗМІСТ», «РОЗДІЛ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту <i>по центру сторінки</i> (без крапки)
Назви підрозділів	Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять
Нумерація сторінок	Нумерація сторінок має бути наскрізною (включаючи ілюстрації) і проставлятися у <i>правому верхньому куті листа</i> . <i>Першою сторінкою є титульний лист</i> , який входить до загальної нумерації сторінок. На титульному листі, листах «завдання» та «змісту» номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи зі «ВСТУПУ»
Нумерація формул, рисунків, таблиць	В межах розділу. Наприклад: РОЗДІЛ 1: рис. 1.1, 1.2, 1.3. РОЗДІЛ 2: Таблиця 2.1, 2.2, 2.3 і т.д.

Посилання на джерело	У квадратних дужках зазначається номер джерела згідно списку використаних джерел, через кому зазначається сторінка, наприклад: [12, с. 2]; або зазначаються декілька використаних джерел, наприклад: [12; 15; 21] або [14-17].
Список використаних джерел	Нумерований список – бібліографічний опис в алфавітному порядку або у порядку згадування джерела в тексті; шрифт Times New Roman, розмір 14, активні URL, для електронних ресурсів зазначається дата звернення.
Повний електронний варіант курсової роботи.	<p>Обидві частини роботи (теоретична та практична) разом з титульними сторінками подаються на перевірку одночасно (одним файлом). Термін представлення встановлюється кафедрою відповідно до графіка виконання курсових робіт (не менш, ніж за 10 днів до встановленого терміну захисту).</p> <p>Курсова робота додається до платформи MOODL одним файлом із назвою ФМ_Курсова робота_ППП_Варіант X</p> <p>Призначається дата захисту курсової роботи. Це як правило останнє практичне заняття у межах дисципліни «Фінансовий менеджмент»</p>

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Шкала оцінювання національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання курсової роботи з дисципліни "Фінансовий менеджмент"

Сума балів	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою	Вимоги до виконання курсової роботи
90 – 100	A	Відмінно	<p>Теоретична частина: Здобувач демонструє глибокі та системні знання теоретико-методологічних основ фінансового менеджменту, вільно оперує спеціальною термінологією, грамотно аналізує наукові підходи та сучасні концепції. Аргументовано викладає матеріал, демонструє критичне та аналітичне мислення.</p> <p>Практична частина: Здобувач вміє застосовувати спеціальні методи фінансового аналізу, проводить детальний фінансовий аналіз підприємства з використанням горизонтального, вертикального аналізу та розрахунку фінансових коефіцієнтів. Висновки є обґрунтованими, глибокими та містять пропозиції щодо фінансового управління підприємством.</p>
82 – 89	B	Добре	<p>Теоретична частина: Студент володіє достатніми знаннями, демонструє вміння логічно викладати матеріал, аналізувати наукові джерела та аргументувати свою думку. Можливі незначні неточності у використанні спеціальної термінології.</p> <p>Практична частина: В цілому виконано всі етапи аналізу, зроблено правильні висновки, проте можуть бути незначні неточності в розрахунках або аналізі. Пропозиції щодо покращення фінансового стану підприємства частково розкриті.</p>
74 – 81	C	Добре	<p>Теоретична частина: Матеріал подано логічно, проте аналіз наукових джерел є поверхневим, містяться несуттєві помилки або нечіткі формулювання. Виявлено розуміння теми, але глибина аналізу недостатня.</p> <p>Практична частина: Виконано аналіз підприємства, але частково відсутні обґрунтовані висновки, не всі показники розраховані або аналіз їх взаємозв'язків є неповним. Допущено незначні похибки у розрахунках або їх інтерпретації.</p>

64 – 73	D	Задовільно	<p>Теоретична частина: Відповідь є фрагментарною, здобувач демонструє знання основних понять, але припускається значних неточностей у викладенні матеріалу або його інтерпретації. Використання наукових джерел обмежене.</p> <p>Практична частина: Виконані лише основні розрахунки, відсутні глибокі висновки або детальний аналіз. Виявлені суттєві похибки у фінансових розрахунках або неповне пояснення отриманих результатів.</p>
60 – 63	E	Задовільно	<p>Теоретична частина: Наявні значні неточності у визначенні понять, поверхневий аналіз літературних джерел, допущено серйозні логічні помилки. Відсутня чітка структура викладу матеріалу.</p> <p>Практична частина: Виконані розрахунки, проте вони не містять аналітичної складової, висновки є формальними або відсутні. Не всі фінансові показники розраховані, що унеможливує повний аналіз фінансового стану підприємства.</p>
35 – 59	Fx	Незадовільно (можливе повторне складання)	<p>Теоретична частина: Відповідь є поверхневою, здобувач демонструє слабкі знання дисципліни, не може пояснити основні поняття. Відсутній аналіз літературних джерел. Структура роботи порушена.</p> <p>Практична частина: Проведено некоректні розрахунки, допущені грубі помилки, відсутні аналітичні висновки. Робота не відповідає вимогам дисципліни. Потребує доопрацювання.</p>
0 – 34	F	Незадовільно	<p>Теоретична частина: Повна відсутність розуміння матеріалу, студент не володіє термінологією, робота не відповідає темі. Використано фрагментарні або нерелевантні джерела інформації.</p> <p>Практична частина: Відсутні розрахунки або вони виконані неправильно. Висновки не містять логічного обґрунтування. Робота потребує повторного виконання.</p>

Додаткові критерії оцінювання:

- Самостійність виконання – робота не повинна містити плагіат (від 50% запозиченого матеріалу призводить до неприйняття роботи).
- Оформлення – відповідність вимогам щодо структури роботи, правильність цитування та посилання на джерела.
- Обґрунтованість висновків – всі висновки повинні базуватися на проведеному аналізі, а не бути загальними фразами.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

Законодавчі і нормативні матеріали:

1. Журнал «Бізнес». URL: <https://www.business.ua/>
2. Кодекс України. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Кодекс України. Кодекс з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
4. Кодекс України. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI /із змінами і доповненнями. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
5. Кодекс України. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
6. Офіційний вісник України. URL:
7. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
11. Офіційні друковані видання: «Офіційний вісник України», «Голос України», «Урядовий кур'єр», Офіційний вісник Президента України, Відомості Верховної Ради України, Збірник урядових нормативних актів України
12. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/SH000099.html
13. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України №996-X ІУ від 16.07.1999 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
14. Сайт «мінфін». URL: <https://index.minfin.com.ua/>

Основні підручники та навчальні посібники:

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Бланк І. О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств: підручник / 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: Київ. Нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с.
3. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент: навч. Посібник.К.: Ельга, 2008. 724 с
4. Васьківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: „ГАЛИЧ-ПРЕС”, 2017. 236 с.
5. Власова Н.О., Міщенко В.А., П'ятак Т.В., Кочетова Т.І., Котлярова А.В. Фінанси підприємств: підручник / за наук. ред. проф. Н.О. Власової. Х.: Світ книг, 2018. 437 с.
6. Власова Н.О., П'ятак Т.В., Кочетова Т.І. Фінанси підприємств: навч. посібник: практикум / за наук. ред. проф. Власової Н.О. Х.: Світ книг, 2020. 312 с.
7. Дема Д. І., Дорохова Л. М., Віленчук О. М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
8. Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпіаліді Фінансовий менеджмент: підручник / за ред. д.е.н., проф. Кнейслер О. В. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 478 с.
9. Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 438с.
10. Крупка М. І., Ковалюк О. М., Коваленко В. М. та ін. Фінансовий менеджмент: підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
11. Финансовый менеджмент / Под ред. Е. С. Стояновой. М.: Перспектива, 1996. 405 с.
12. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/finman2012.html>. 177
13. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. І.О. Школьника. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 488 с.
14. Фінансовий менеджмент: підручник / А. М. Поддєрьогін, Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.; ред. А. М. Поддєрьогін. К.: КНЕУ, 2008. 535 с.
15. Фінансовий менеджмент: підручник / В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш та ін. під ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія 2006». 2014. 344 с.

Допоміжна література

1. Бланк І.О., Гуляєва Н.М. Інвестиційний менеджмент: підручник / За ред. А.А. Мазаракі. К.: КНТЕУ, 2003. – 398 с.
2. Бланк І.А. Управління фінансовою безпекою підприємства. К.: Smart Book, Ельга, 2013. 776 с.
3. Бланк І. А. Управління фінансовими ризиками. К.: НіікаЦентр, 2005. 600 с.
4. Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / за ред. Т. Г. Васильціва. Львів: ЛКА, 2012. 386 с.
5. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансовий словник / за ред. А.Г. Завгородній. К.: «Знання», 2002. 566 с.
6. Кащена Н. Б., Гаркуша Н. М., Сидорова Т. О., Лисак Г.Г. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2013. 396 с.
7. Крутова А.С, Лачкова Л.І., Лачкова В.М. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посібник. Х.: Видавець Іванченко І. С., 2017. 186 с.
8. Ковальчук К.Ф. Управлінська, фінансова та маркетингова діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки: кол. Монографія / за заг. ред. К.Ф. Ковальчука. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 516 с.
9. Лігоненко Л. О., Тарасюк М. В., Хіленко О. О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 377 с.
10. Петленко Ю.В. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2007. 298 с.
11. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л. Д. та ін. Фінанси підприємств: підручник / за ред. А. М. Поддєрьогін. К.: КНЕУ, 2013. 519 с 178
12. Салига С.Я., Ляшенко Є. І. Антикризове фінансове управління підприємством. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 208 с.
13. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: монографія. К.: КНЕУ, 2008. 272 с.
14. Фінанси: навчальний посібник / Крутова А. С., Близнюк О. П., Лачкова Л. І. та ін. Х.: Видавництво «Лідер», 2013. 560 с.
15. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: Підручник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 566 с.
16. Штангрет А. М., Копилок О. І. Антикризове управління підприємством: навч. посібник. К.: Знання, 2007. 335 с.
17. Юрій Е.О., Ковальчук Н.О. Корпоративні фінанси: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2017. 374 с.

Методичне забезпечення:

1. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент» (для здобувачів спеціальності 073 "Менеджмент" денної та заочної форми навчання). Частина 1 / Укл. Л.М. Христенко. Сєвєродонецьк: вид-во Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, 2020. 126 с.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент» (для здобувачів спеціальності 073 "Менеджмент" денної та заочної форми навчання). Частина 2 / Укл. Л.М. Христенко. Сєвєродонецьк: вид-во Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, 2021. 88 с.
3. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни "Фінансовий та інвестиційний менеджмент" (для студентів спеціальності 073 "Менеджмент") /Укл. Л.М. Христенко. Сєвєродонецьк: вид-во Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, 2018. 103 с.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни "Фінансовий та інвестиційний менеджмент" (для студентів спеціальності 073 "Менеджмент") /Укл. Л.М. Христенко. Сєвєродонецьк: вид-во Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, 2018. 86 с.

Методично-інформаційні ресурси:

5. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Фінансового менеджменту» на платформі «Електронний університет СНУ ім. В. Даля». URL: <http://moodle2.snu.edu.ua/course/view.php?id=3266>

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

КУРСОВА РОБОТА

з Фінансовий менеджмент
(назва дисципліни)

на тему: Назва теми теоретичної частини

студента(ки) 1 курсу групи МОА-XXдм або МОА-XXзм

напряму підготовки 073 «Менеджмент»
(шифр і назва напряму підготовки)

освітня програма _____
(шифр і назва спеціальності)

Іванов С.А.

(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Керівник проекту

доц., к.е.н. Христенко Л.М.

(посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Результати захисту:

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Шкала ECTS _____

Члени комісії:

_____ (прізвище та ініціали) _____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали) _____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Дата _____

Київ, 20 ____

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Інститут, факультет економіки і управління
Кафедра публічного управління, менеджменту та маркетингу
Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр
Спеціальність 073 «Менеджмент»
(шифр і назва)

**З А В Д А Н Н Я
НА КУРСОВУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Іванов Сергій Андрійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Назва теми теоретичної частини.

керівник проекту (роботи) Христенко Л.М., к.е.н., доцент,
(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені розпорядженням по кафедрі від “ _____ ” _____ 20__ року

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 31.05.20 р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи) методичні указівки до виконання курсової роботи, данні про діяльність підприємства

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Перелік розділів курсової роботи

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслеників)

6. Дата видачі завдання _____

РЕФЕРАТ

Текст стор. 45, табл. 12, рис. 1

Фінансовий менеджмент, функції фінансового менеджменту, принципи фінансового менеджменту, механізм фінансового менеджменту, баланс підприємства, актив, пасив, звіт про фінансовий стан, звіт про грошові потоки підприємства, звіт про власний капітал підприємства, платоспроможність, ділова активність, фінансова стійкість, рентабельність.

У курсовій роботі розкрито сутність питання щодо функцій та принципів організації фінансового менеджменту, механізму фінансового менеджменту. Проведено всебічний фінансовий аналіз діяльності Функції та принципи організації фінансового менеджменту. Механізм фінансового менеджменту на основі даних фінансової звітності підприємства.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА ЗА ТЕМОЮ

« _____ » (назва теми теоретичної частини)

1.1.

1.2.

1.3.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО

СТАНУ _____ (назва підприємства)

2.1. Стисла характеристика _____ (назва підприємства).

2.2. Горизонтальний та структурний аналіз активів _____
назва підприємства) та джерел їхнього фінансування.

2.3. Оцінка та аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльнос-
ті _____ (назва підприємства).

2.4. Оцінка та аналіз фінансового стану, платоспроможності та результа-
тивності діяльності _____ (назва підприємства)

2.5. Характеристика фінансових ризиків _____ (назва
підприємства) та можливі напрями їхньої нейтралізації підприємства

2.6. Діагностика можливості фінансового банкрутства _____
(назва підприємства)

Висновок до практичної частини

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

!!!! Комітет з питань етики Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти рекомендує припинити використання джерел інформації держав-агресорів (Росія та Білорусь) у наукових публікаціях, тому у курсовій роботі забороняється включати в список літератури російськомовні джерела та роботи російських авторів.

Список використаних джерел розміщується після загальних висновків до роботи. Список використаних джерел містить **за абеткою** перелік використаних у магістерській роботі інформаційних джерел: навчальних посібників, підручників, статей, монографій, тезисів конференцій, адрес Інтернету або **за порядком згадування в тексті**.

Список використаних джерел (**від 10 джерел**). Оформлення відповідно до Загальних положень та правила складання ДСТУ 8302:2015 <https://library.snu.edu.ua/porady-shhodo-oformlennya-bibliografichnyh-dzherel/>

При написанні курсової роботи магістра здобувач має давати посилання на джерела. **Якщо використовуються конкретні дані** – значення показників, факти, твердження, ідеї, розробки, або приводяться цитати, в посиланні необхідно точно зазначити **номера сторінок**, ілюстрацій, таблиць, формул із джерела, на які є посилання.

Посилання в тексті роботи на джерела необхідно відзначити порядковим номером по переліку посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у трудах [1-7]...» або «... цей показник становить 3,6%» [15, с. 134].

Приклад: Цитата в тексті: «... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передачі інформації» [6, с. 31].

Не допускаються: виділення жирним шрифтом, курсивом, підкреслення.

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ

з урахуванням ДСТУ 8302:2015, наказу МОН № 40 від 12.01.2017 р.
та міжнародного стилю APA

Один автор

1. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.
2. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с.
3. Johnson L. K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London: New York University Press, 2000. 326 p.

Два автори

4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с.

Три автори

5. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с.

Чотири і більше авторів

6. Григоренко Є. І., Григоренко Я. О., Козлов В. І. та ін. Колективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2013. 352 с.

Без автора

7. Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. 2-е вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 1128 с.

8. Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (30 верес. 2016 р., Київ). Київ, 2016. 432 с.

Багатотомні видання

9. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / за заг. ред. Ю. П. Битяка. 576 с.
10. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В. В. Сташис, В. Я. Тацій. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с.

Дисертації

11. Головкін Б. М. Теоретичні та прикладні проблеми детермінації і запобігання корисливій насильницькій злочинності в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2011. 406 с

Автореферати дисертацій

12. Наконечний А. Б. Примусове відчуження земельних ділянок за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 24 с.

Стандарти

13. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

Розділ книги

14. Борисова В. И. Право частной собственности в системе социально-экономических прав и свобод граждан и пути его реализации. Харьковская цивилистическая школа: право собственности: монография / под ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. Харьков: Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С. 87–99.

Матеріали конференцій, круглих столів

15. Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7–9.

Стаття з періодичного видання (журнал, газета)

16. Петришин О., Сergyгiна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. Право України. 2009. № 10. С. 57–60.
17. Тацій В. Я., Тютюгін В. І., Пономаренко Ю. А. Виклики сучасності і кримінальне право. Голос України. 2016. 29 січ. (№ 16). С. 6–7.
18. Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. Journal of Higher Education. 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471–480.

Електронні ресурси

19. Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно- правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. Теорія і практика правознавства: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302> (дата звернення: 17.06.2016).
20. Карнаух Б. П. Тлумачення договору: короткий нарис із наднаціональної і транснаціональної точок зору. Проблеми законності. 2016. Вип. 135. С. 39–51. doi: <http://dx.doi.org/10.21564/2414-990x.135.83852>.
21. Аналіз стану здійснення судочинства в 2015 році (за даними судової статистики). URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036F282](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036F282) (дата звернення: 17.03.2017).

Законодавчі та нормативні документи

22. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.
23. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. № 1950/5). Офіційний вісник України. 2013. № 3. Ст. 91.
24. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page> (дата звернення: 17.03.2017).

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РИСУНКІВ

Основними видами ілюстративного матеріалу в курсових роботах є рисунок, де можуть бути зображені схема, діаграма, графіки, блок-схеми, алгоритми.

Назви рисунків розміщують **після** їхніх номерів, **по центру**. При необхідності рисунки доповнюють пояснювальними даними. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку. Наприклад, Рис. 1.2. - другий рисунок першого розділу.

Підпис під рисунком звичайно має чотири основних елементи:

найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис.»;

порядковий номер рисунка, що позначається без знаку номера арабськими цифрами;

тематичний заголовок рисунка, що містить текст із стислою характеристикою зображеного;

експлікацію, яка будується так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом. Експлікація не змінює загального найменування сюжету, а лише пояснює його. **Приклад оформлення рисунку:**

Рис. 1.2. Етапи проведення контрольних заходів фінансовими установами.

Не варто оформляти **посилання** на рисунки як самостійні фрази, у яких лише повторюється те, що написано в підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з рисунком, і де здобувачеві необхідно посилатися на рисунок, розміщують посилання в круглих дужках (**рис. 3.1**) або вираз типу: “...як це очевидно з **рис. 3.1**” або “... як це показано на **рис. 3.1**”.

Усі рисунки мають бути згруповані у один об'єкт.

Якість рисунка має забезпечувати їх чітке відтворення. Рисунки виконують комп'ютерним засобом на білому папері. **Не допускається використання сканованих рисунків.**

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ

Таблиці у тексті курсової роботи використовують для:

- ✓ подання цифрового матеріалу;
- ✓ для упорядкованого подання текстового матеріалу.

Таблиця 2.2

Показники, що характеризують конкурентні позиції продукції
ПрАТ «Обухівський молокозавод»

Виробник	Вид продукції, %				
	Молоко	Кефір	Ряжанка	Сметана	Масло
ПрАТ «Обухівський молокозавод»	20,9	51,0	27,8	23,4	31,4
Інші виробники в Україні	14,9	49,0	41,7	31,3	27,1
Імпорт	1,6	-	-	-	11,4
Прибалтика	1,4	-	-	1,3	2,9
Приватні виробники	61,2	-	30,5	44,0	27,2

Кожна таблиця повинна мати **назву**, яку розміщують **над таблицею** і друкують **симетрично до тексту**. Назва і слово «**Таблиця**» починають з великої літери. Назву не підкреслюють. Заголовок кожної графи в шапці таблиці має бути по можливості коротким.

Таблиці нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу (перша цифра) і порядкового номера таблиці (друга цифра), які відокремлені крапкою. Наприклад, таблиця 2.2 – друга таблиця другого розділу.

Заголовки граф мають починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони є одним реченням із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Графу з порядковими номерами рядків до таблиці додавати не потрібно.

Допускається оформлення таблиця шрифтом **Times New Roman №12** через **одинарний інтервал**.

Таблицю розміщують після першого згадування в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку. При перенесенні таблиці на іншу сторінку назву поміщають тільки над першою частиною, доповнюють надписом «**Продовження табл. 2.2**». *Перенесена частина таблиці починається з шапки таблиці. За умови, коли шапка таблиці містить багато інформації рекомендується додати рядок з номерами стовпців таблиці.*

Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщати одну частину під іншою у межах одної сторінки. *Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, у другому випадку – боковик.*

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ФОРМУЛ

Пояснення значень, символів і числових коефіцієнтів потрібно надавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта необхідно оформляти **з нового рядка**. Перший рядок пояснення починають із слова «де» **без двокрапки**.

Рівняння і формули потрібно виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно лишити **не менше одного вільного рядка**. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його необхідно перенести після знаку рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (–), множення (x) і ділення (:).

Нумерувати необхідно лише ті формули, на які є посилання в тексті і які використовуються для розрахунків. Інші нумерувати не слід. Порядкові номери відзначають **арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до номера**. Номер формули складається з номера розділу (перша цифра) і порядкового номера формули по тексту (друга цифра), які відокремлені крапкою. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять на наступний рядок нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка.

Приклад оформлення формули:

$$KЭ = \frac{\Delta Э}{3}, \quad (3.2)$$

де, $\Delta Э$ – загальна економія, що отримується в результаті реалізації заходів щодо вдосконалення управління, грн; 3 – загальні витрати на вдосконалення управління.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи
з дисципліни "Фінансовий менеджмент"
(для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 "Менеджмент",
освітнього рівня "магістр")
(Електронне видання)

Укладачі:
Христенко Л.М.

Оригінал-макет

Підписано до друку 02.2025
Формат 60x84^{1/16}. Папір типограф. Гарнітура Times.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Облік. вид. арк. ____.
Тираж ____ екз. Вид. № ____ . Замов. № ____ . Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: вул. Іоанна Павла II, 17
Тел.+38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42
e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com